

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kymmenes jaosto)

11 päivänä maaliskuuta 2021 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Direktiivi 2008/115/EY – 5 artikla – Palauttamispäätös – Lapsen, joka on Euroopan unionin kansalainen, isä – Lapsen edun huomioon ottaminen tehtäessä palauttamispäätöstä

Asiassa C-112/20,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Conseil d'État (ylin hallintotuomioistuin, Belgia) on esittänyt 6.2.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 28.2.2020, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

M. A.

vastaan

Belgian valtio,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kymmenes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Ilešič sekä tuomarit C. Lycourgos (esittelevä tuomari) ja I. Jarukaitis,

julkisasiamies: A. Rantos,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- M. A., edustajanaan D. Andrien, avocat,
- Belgian hallitus, asiamiehinään M. Jacobs, M. Van Regemorter ja C. Pochet, avustajinaan D. Matray ja S. Matray, avocats,
- Euroopan komissio, asiamiehinään C. Cattabriga ja E. Montaguti,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi 16.12.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY (EUVL 2008, L 348, s. 98) 5 artiklan, luettuna yhdessä kyseisen direktiivin 13 artiklan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 24 ja 47 artiklan kanssa, tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty valituksen yhteydessä, jonka M. A. on tehnyt Conseil du contentieux des étrangersin (ulkomaalaisasioita käsittelevä hallintotuomioistuin, Belgia) tuomiosta, jolla hylättiin hänen kanteensa, jossa vaadittiin kumoamaan päätökset, joilla hänet oli määrätty poistumaan Belgian alueelta ja joilla häntä oli kielletty tulemasta kyseiselle alueelle.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

- 3 Lapsen oikeuksista tehdyn yleissopimuksen, jonka Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous hyväksyi 20.11.1989, 3 artiklan 1 kappaleessa määrätään seuraavaa:

”Kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimissa, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.”

Unionin oikeus

- 4 Direktiivin 2008/115 johdanto-osan 22 ja 24 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(22) Lapsen oikeuksista vuonna 1989 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen mukaisesti jäsenvaltioiden olisi ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu tätä direktiiviä sovellettaessa. [Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun] ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen mukaisesti jäsenvaltioiden olisi ensisijaisesti otettava huomioon perhe-elämän kunnioittamisen periaate tätä direktiiviä sovellettaessa.

--

(24) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan erityisesti [perusoikeuskirjassa] tunnustettuja periaatteita.”

- 5 Kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä direktiiviä sovelletaan jäsenvaltion alueella laittomasti oleskeleviin kolmansien maiden kansalaisiin.”

- 6 Mainitun direktiivin 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on otettava tätä direktiiviä täytäntöön pannessaan asianmukaisesti huomioon

- a) lapsen etu,
- b) perhesuhteet,
- c) asianomaisen kolmannen maan kansalaisen terveydentila,

ja noudatettava palauttamiskiellon periaatetta.”

7 Saman direktiivin 6 artiklan 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Jäsenvaltion on tehtävä palauttamispäätös sen alueella laittomasti oleskelevista kolmansien maiden kansalaisista, sanotun kuitenkin rajoittamatta 2–5 kohdassa tarkoitettujen poikkeusten soveltamista.”

8 Direktiivin 2008/115 7 artiklan 2 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Jäsenvaltiot myöntävät tarvittaessa vapaaehtoista poistumista varten asianmukaisen siihen määrätyn ajan pidennyksen, ottaen huomioon yksittäistapaukseen liittyvät erityisolosuhteet, kuten oleskelun pituuden, mahdolliset koulua käyvät lapset ja muut perhesiteet ja sosiaaliset siteet.”

9 Kyseisen direktiivin 13 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Asianomaiselle kolmannen maan kansalaiselle on annettava mahdollisuus käyttää tehokkaita oikeussuojakeinoja, jotta hän voi hakea muutosta 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun palauttamiseen liittyvään päätökseen tai hakea päätöksen uudelleen käsittelyä toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai hallintoviranomaisessa tai muussa toimivaltaisessa elimessä, jonka jäsenet ovat puolueettomia ja riippumattomia.”

10 Mainitun direktiivin 14 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on 16 ja 17 artiklassa tarkoitettua tilannetta lukuun ottamatta varmistettava, että kolmansien maiden kansalaisten osalta otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon seuraavat periaatteet vapaaehtoista paluuta varten 7 artiklan mukaisesti myönnetyn ajan kuluessa sekä aikoina, jolloin maastapoistamista on lykätty 9 artiklan mukaisesti:

- a) perheen yhtenäisyys jäsenvaltion alueella olevien perheenjäsenten kesken säilytetään;
- b) tarjotaan kiireellistä terveydenhoitoa ja välttämätöntä sairaanhoitoa;
- c) alaikäisille annetaan pääsy peruskoulutusjärjestelmään heidän oleskelunsa pituudesta riippuen;
- d) haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden erityistarpeet otetaan huomioon.”

Belgian oikeus

11 Ulkomaalaisten maahantulo-oikeudesta, oleskeluoikeudesta, asettautumisesta ja maasta poistamisesta 15.12.1980 annetun lain (loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers; Moniteur belge 31.12.1980, s. 14584) 74/13 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Ministerin tai hänen edustajansa on maastapoistamispäätöstä tehdessään otettava huomioon lapsen etu, perhesuhteet ja asianomaisen kolmannen maan kansalaisen terveydentila.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

12 M. A:lle annettiin 24.5.2018 määräys poistua Belgian alueelta sekä maahantulokielto, ja ne molemmat annettiin hänelle tiedoksi seuraavana päivänä. Näiden päätösten, joissa valittajan todettiin ilmoittaneen, että hänen puolisonsa on Belgian kansalainen ja että hänellä on Belgiassa syntynyt tytär, perusteena olivat hänen kyseisellä alueella tekemänsä rikokset ja se, että valittajan oli katsottava niiden vuoksi voivan vaarantaa yleistä järjestystä.

- 13 Conseil du contentieux des étrangers hylkäsi M. A:n näistä päätöksistä nostaman kanteen 21.2.2019 antamallaan tuomiolla.
- 14 M. A. teki 15.3.2019 tästä tuomiosta valituksen ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen.
- 15 M. A. väittää valituksensa tueksi muun muassa Conseil du contentieux des étrangersin katsoneen virheellisesti, että hänen väitteeseensä siitä, että perusoikeuskirjan 24 artiklaa on rikottu, ei liity oikeussuojan tarvetta, koska hän ei ole täsmentänyt toimivansa alaikäisen lapsensa nimissä. M. A. korostaa tältä osin yhtäältä, että hänen lapsensa on Belgian kansalainen, että lapsi ei ole Conseil du contentieux des étrangersissa riitautettujen toimien adressaatti ja että lapsella ei siten ole asiavaltuutta, ja toisaalta, että hänen ei tarvitse toimia lapsen nimissä, jotta lapsen etu voidaan ottaa huomioon. M. A. toteaa lisäksi, että hänen lapsensa olisi velvollinen poistumaan Euroopan unionin alueelta ja luopumaan Euroopan unionin kansalaisen asemaan liittyvien keskeisten oikeuksien tosiasiallisesta nauttimisesta, jotta lapsi voisi jatkaa perhe-elämäänsä hänen kanssa.
- 16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että Conseil du contentieux des étrangers oli katsonut implisiittisesti mutta selvästi, että lapsen etu on otettava huomioon vain, jos kyseessä oleva hallintopäätös koskee nimenomaan kyseistä lasta. Se toteaa, että M. A:n tätä väitettä kohtaan esittämä arvostelu koskee ulkomaalaisten maahantulo-oikeudesta, oleskeluoikeudesta, asettautumisesta ja maasta poistamisesta 15.12.1980 annetun lain 74/13 §:n, jolla direktiivin 2008/115 5 artikla on pantu täytäntöön, tulkintaa.
- 17 Kyseinen tuomioistuin katsoo sitä vastoin, että valittajan velvollisuudessa riitauttaa kyseisen päätöksen laillisuus lapsensa nimissä, jotta lapsen etu voidaan ottaa huomioon, on kyse asiavaltuuteen liittyvästä kysymyksestä, joka ei koske unionin oikeuden tulkintaa.
- 18 Tämän vuoksi Conseil d'État (ylin hallintotuomioistuin, Belgia) päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko direktiivin 2008/115 5 artiklaa, jossa edellytetään jäsenvaltioiden ottavan tätä direktiiviä täytäntöön pannessaan huomioon lapsen edun, luettuna yhdessä saman direktiivin 13 artiklan ja [perusoikeuskirjan] 24 ja 47 artiklan kanssa, tulkittava siten, että niissä vaaditaan, että lapsen, joka on unionin kansalainen, etu otetaan huomioon myös silloin, kun palauttamispäätös on tehty yksinomaan lapsen vanhemmasta?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään pääasiallisesti, onko direktiivin 2008/115 5 artiklaa, luettuna yhdessä kyseisen direktiivin 13 artiklan ja perusoikeuskirjan 24 ja 47 artiklan kanssa, tulkittava siten, että jäsenvaltioiden on otettava asianmukaisesti huomioon lapsen etu ennen palauttamispäätöksen, johon on liitetty maahantulokielto, tekemistä myös silloin, kun kyseisen päätöksen adressaatti ei ole alaikäinen vaan hänen isänsä.
- 20 Aluksi on todettava, että M. A:n mukaan on niin, että koska Conseil d'État on tiedustellut unionin tuomioistuimelta, miten perusoikeuskirjan 47 artiklaa ja direktiivin 2008/115 13 artiklaa on tulkittava, ensinnäkin on syytä tutkia, onko näitä säännöksiä tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan kolmannen maan kansalaisen, jolle on tehty palauttamispäätös, johon on liitetty maahantulokielto, on toimittava alaikäisen lapsensa nimissä tuomioistuimessa, joka on toimivaltainen ratkaisemaan kysymyksen tämän päätöksen laillisuudesta, jotta lapsen etu voidaan ottaa huomioon.

- 21 SEUT 267 artiklan mukaan kansallisen tuomioistuimen, ei pääasian asianosaisten, asiana on saattaa ennakkoratkaisupyynnön unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi. Yksin kansallisen tuomioistuimen kuuluu siis päättää unionin tuomioistuimelle esitettävistä kysymyksistä, eivätkä asianosaiset voi muuttaa niiden sisältöä. Vastaaminen pääasian asianosaisten vaatimuksiin kysymysten muuttamisesta olisi lisäksi yhteensopimatonta unionin tuomioistuimelle SEUT 267 artiklassa annetun tehtävän samoin kuin sen velvollisuuden kanssa, joka unionin tuomioistuimella on sen takaamiseksi, että jäsenvaltioiden hallituksille ja muille, joita asia koskee, annetaan mahdollisuus esittää huomautuksensa Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 artiklan mukaisesti, kun otetaan huomioon se seikka, että kyseisen määräyksen mukaan ainoastaan ennakkoratkaisupyynnöt annetaan tiedoksi niille, joita asia koskee (tuomio 6.10.2015, T-Mobile Czech Republic ja Vodafone Czech Republic, C-508/14, EU:C:2015:657, 28 ja 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 22 Ennakkoratkaisupyynnön perusteluista ilmenee nyt käsiteltävässä asiassa nimenomaisesti, että tämän ennakkoratkaisupyynnön kohteena ei ole kysymys asiavaltuudesta, sellaisena kuin siitä säädetään kansallisessa prosessioikeudessa.
- 23 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymykseen on näin ollen vastattava siten, että M. A:n esittämää kysymystä ei oteta huomioon. Tässä tilanteessa ei ole tarpeen tulkita myöskään perusoikeuskirjan 47 artiklaa ja direktiivin 2008/115 13 artiklan 1 kohtaa hyödyllisen vastauksen antamiseksi kyseiselle tuomioistuimelle.
- 24 Toiseksi on huomattava, että ennakkoratkaisukysymys perustuu oletukseen siitä, että M. A. oleskelee Belgian alueella laittomasti. Direktiivin 2008/115 2 artiklan 1 kohdasta ja 6 artiklan 1 kohdasta nimittäin ilmenee, että kolmannen maan kansalaisesta voidaan tehdä palauttamispäätös vain, jos hän ei oleskele tai ei enää oleskele laillisesti kyseisen jäsenvaltion alueella (ks. vastaavasti tuomio 19.6.2018, Gnandi, C-181/16, EU:C:2018:465, 37 ja 38 kohta).
- 25 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee kuitenkin, että M. A:n tytär on alaikäinen Belgian kansalainen.
- 26 Tällainen seikka voi kuitenkin johtaa siihen, että M. A:lle on myönnettävä oleskelulupa Belgian alueelle SEUT 20 artiklan nojalla. Tilanne on lähtökohtaisesti tällainen, jos ilman tällaista oleskelulupaa M. A:n ja hänen tyttärensä olisi poistuttava koko unionin alueelta (ks. vastaavasti tuomio 27.2.2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Unionin kansalaisen puoliso), C-836/18, EU:C:2020:119, 41–44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Toimivaltaisten viranomaisten on otettava tässä arvioinnissa asianmukaisesti huomioon perusoikeuskirjan 7 artiklassa ja 24 artiklan 2 kohdassa tunnustettu oikeus perhe-elämän kunnioittamiseen sekä lapsen etu.
- 27 Unionin tuomioistuin on jo katsonut tältä osin, että tällaisessa arvioinnissa se, että lapsen toinen vanhempi on todellisuudessa kykenevä ja valmis vastaamaan yksin lapsen päivittäisestä ja tosiasiallisesta huollosta, on merkityksellinen seikka, jonka perusteella pelkästään ei voida kuitenkaan todeta, ettei vanhemman, joka on kolmannen maan kansalainen, ja lapsen välillä ole sellaista riippuvuussuhdetta, että lapsen olisi pakko lähteä unionin alueelta, jos kyseiseltä kolmannen maan kansalaiselta evätään oleskeluoikeus. Tällaisen toteamuksen on näet perustuttava asianomaisen lapsen edun mukaisesti kaikkien sellaisten käsiteltävään asiaan liittyvien seikkojen huomioon ottamiseen, joita ovat muun muassa lapsen ikä, hänen fyysinen ja tunnetason kehityksensä, hänen tunnesiteensä lujuus molempiin vanhempiinsa ja vaara, jonka lapsen erottaminen vanhemmasta, joka on kolmannen maan kansalainen, aiheuttaisi kyseisen lapsen tasapainolle (ks. vastaavasti tuomio 10.5.2017, Chavez-Vilchez ym., C-133/15, EU:C:2017:354, 70 ja 71 kohta).
- 28 On kuitenkin muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklassa määrätään unionin tuomioistuimen ja jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä välittömän yhteistyön menettelystä. Kyseisessä menettelyssä, joka perustuu kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen tehtävien selkeään jakoon, oikeusriidan tosiseikaston arvioiminen kuuluu yksinomaan kansallisen tuomioistuimen toimivaltaan, ja sen tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella

harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta, kun taas unionin tuomioistuimella on ainoastaan toimivalta lausua unionin oikeuden tulkinnasta tai pätevyydestä sellaisten tosiseikkojen perusteella, jotka kansallinen tuomioistuin on sille esittänyt (tuomio 25.10.2017, Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 29 Esitettyyn kysymykseen on siten vastattava sen oletaman perusteella, että M. A. oleskelee laittomasti Belgian alueella, mutta ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava tämän oletaman paikkansapitävyys.
- 30 Tässä yhteydessä on muistutettava, että kun kolmannen maan kansalainen kuuluu direktiivin 2008/115 soveltamisalaan, häneen on lähtökohtaisesti sovellettava direktiivissä maastapoistamista varten säädettyjä yhteisiä vaatimuksia ja menettelyjä, niin kauan kuin oleskelua ei ole mahdollisesti laillistettu (ks. vastaavasti tuomio 7.6.2016, Affum, C-47/15, EU:C:2016:408, 61 kohta ja tuomio 19.3.2019, Arib ym., C-444/17, EU:C:2019:220, 39 kohta).
- 31 Jäsenvaltiot veloitetaan direktiivin 2008/115 5 artiklan a alakohdassa ottamaan kyseistä direktiiviä täytäntöön pannessaan asianmukaisesti huomioon lapsen etu.
- 32 Kuten tämän säännöksen sanamuodostakin ilmenee, kyseinen säännös on yleissääntö, joka sitoo jäsenvaltioita heti, kun ne panevat mainittua direktiiviä täytäntöön, mistä on kyse muun muassa silloin, kun toimivaltainen kansallinen viranomais tekee – kuten nyt käsiteltävässä asiassa – palauttamispäätöksen, johon on liitetty maahantulokiello, asianomaisen jäsenvaltion alueella laittomasti oleskelevasta kolmannen maan kansalaisesta, joka on lisäksi kyseisellä alueella laillisesti oleskelevan alaikäisen isä.
- 33 Kuten unionin tuomioistuin on jo todennut, tästä säännöksestä ei näin ollen voida päätellä, että lapsen etu on otettava huomioon vain silloin, kun palauttamispäätös on tehty alaikäisestä, mutta ei silloin, kun palauttamispäätökset on tehty kyseisen alaikäisen vanhemmista (ks. vastaavasti tuomio 8.5.2018, K.A. ym. (Perheenyhdistäminen Belgiassa), C-82/16, EU:C:2018:308, 107 kohta).
- 34 Tällaista tulkintaa tukee lisäksi sekä direktiivin 2008/115 5 artiklan tavoite että kyseisen direktiivin yleinen rakenne.
- 35 Direktiivin 2008/115 5 artiklan tavoitteesta on ensinnäkin todettava yhtäältä, että – kuten kyseisen direktiivin johdanto-osan 22 ja 24 perustelukappaleessa vahvistetaan – tällä artiklalla pyritään takaamaan kyseisellä direktiivillä käyttöön otetussa palauttamismenettelyssä useiden perusoikeuksien kunnioittaminen, ja niihin kuuluvat lapsen perusoikeudet, sellaisina kuin ne on vahvistettu perusoikeuskirjan 24 artiklassa. Tästä seuraa, että kun otetaan huomioon kyseisen 5 artiklan tavoite, sitä ei pidä tulkita suppeasti (ks. analogisesti tuomio 14.2.2019, Buivids, C-345/17, EU:C:2019:122, 51 kohta ja tuomio 26.3.2019, SM (Algerialaiseen kafala-järjestelyyn asetettu lapsi), C-129/18, EU:C:2019:248, 53 kohta).
- 36 Perusoikeuskirjan 24 artiklan 2 kohdassa määrätään lisäksi, että kaikissa lasta koskevissa viranomaisten tai yksityisten laitosten toimissa on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu. Tästä seuraa, että tällaisen määräyksen sanamuoto itsessään on laaja ja että sitä sovelletaan – kolmannen maan kansalaisesta, joka on alaikäisen vanhempi, tehdyn palauttamispäätöksen kaltaisiin – päätöksiin, joiden adressaatti ei ole tämä alaikäinen mutta joilla on hänen kannaltaan merkittäviä seurauksia.
- 37 Lapsen oikeuksista tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen 3 artiklan 1 kappale, johon perusoikeuskirjan 24 artiklan selityksissä nimenomaisesti viitataan, vahvistaa tällaisen toteamuksen.

- 38 Kyseisen 3 artiklan 1 kappaleen mukaan kaikissa toimissa, jotka koskevat lapsia, on otettava huomioon lapsen etu. Tällainen määräys koskee siten yleisesti kaikkia päätöksiä ja toimia, jotka koskevat lapsia suoraan tai välillisesti, kuten Yhdistyneiden kansakuntien lasten oikeuksien komitea on todennut (ks. tältä osin lasten oikeuksien komitean yleiskommentti nro 14 (2013) lapsen oikeudesta saada etunsa otetuksi ensisijaisesti huomioon (3 artikla, 1 kohta), CRC/C/GC/14, 19 kohta).
- 39 Toiseksi asiayhteydestä, johon direktiivin 2008/115 5 artiklan a alakohta kuuluu, on todettava ensinnäkin, että jos unionin lainsäätäjät olisi halunnut, että mainitussa 5 artiklassa luetellut seikat otetaan huomioon vain palauttamispäätöksen kohteena olevan kolmannen maan kansalaisen osalta, se olisi säättänyt siitä nimenomaisesti.
- 40 Toisin kuin direktiivin 2008/115 5 artiklan a ja b alakohdasta kyseisen direktiivin 5 artiklan c alakohdasta ilmenee nimenomaisesti, että jäsenvaltioiden on otettava asianmukaisesti huomioon ainoastaan ”asianomaisen kolmannen maan kansalaisen” terveydentila eli yksinomaan palauttamispäätöksen adressaatin terveydentila.
- 41 Toiseksi kyseisen direktiivin 5 artiklan b alakohdasta ilmenee, että kun jäsenvaltiot aikovat tehdä palauttamispäätöksen, niiden on otettava asianmukaisesti huomioon myös perhesuhteet. Perusoikeuskirjan 7 artiklaa, joka koskee muun muassa oikeutta perhe-elämän kunnioitukseen ja johon laittomasti oleskeleva kolmannen maan kansalainen, joka M. A:n tavoin on alaikäisen lapsen isä, voi vedota, on luettava yhdessä perusoikeuskirjan 24 artiklan 2 kohdassa tunnustetun, lapsen edun huomioon ottamista koskevan velvollisuuden kanssa (ks. vastaavasti tuomio 26.3.2019, SM (Algerialaiseen kafala-järjestelyyn asetettu lapsi), C-129/18, EU:C:2019:248, 67 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 42 Kolmanneksi direktiivin 2008/115 muissa säännöksissä – kuten sen 7 artiklan 2 kohdassa ja 14 artiklan 1 kohdassa – velvollisuus ottaa huomioon lapsen etu pannaan täytäntöön myös silloin, kun lapsi ei ole kyseessä olevan päätöksen adressaatti.
- 43 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että direktiivin 2008/115 5 artiklaa, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 24 artiklan kanssa, on tulkittava siten, että jäsenvaltioiden on otettava asianmukaisesti huomioon lapsen etu ennen palauttamispäätöksen, johon on liitetty maahantulokielto, tekemistä myös silloin, kun kyseisen päätöksen adressaatti ei ole alaikäinen vaan hänen isänsä.

Oikeudenkäyntikulut

- 44 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kymmenes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi 16.12.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY 5 artiklaa, luettuna yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 24 artiklan kanssa, on tulkittava siten, että jäsenvaltioiden on otettava asianmukaisesti huomioon lapsen etu ennen palauttamispäätöksen, johon on liitetty maahantulokielto, tekemistä myös silloin, kun kyseisen päätöksen adressaatti ei ole alaikäinen vaan hänen isänsä.

Allekirjoitukset